

dáti zastupovati, nikoli však soukromé osoby, jsouce pouze pro své osobní vlastnosti zvoleny. Úmluva o pokutu smluvníky ujednaná pro případ nesplnění byla by nepřiměřena, nejsouc dostatečným ekvivalentem. Z rozhodčího výroku není odvolání; lze mu jen odporovati pro neplatnost kompromisu, pro absolutní nezpůsobilost rozsudího, pro nepoctivost jeho nebo protistrany, pro nedostatečné nebo úplně odepřené slyšení, pro překročení mezi rozhodčího soudu, pro naprostou bezprávnost nařízení rozhodnutím vydaných. Konference mezinárodní v říjnu r. 1873 v Bruselu konaná prohlásila, že národové jsou povinni používatí rozhodčího soudu v těch sporech, které nelze ukliditi vyjednáváním. V nejnovější době nesou se snahy společnosti přátel míru k tomu, aby byli získáni ve všech státech stoupení toho principu, aby mezinárodní spory mocností uklizovaly se ne válkou — surovým to násilím — nýbrž v řízení rozhodčím. Vážný krok v tom ohledu učiněn cařem Mikulášem II., který koncem r. 1898 vyzval mocnosti evropské ku kongresu, jenž zabývá se má otázkou všeobecného odzbrojení.

Soudy rozhodčí železniční viz Bursa.

Soudy trestní viz Příslušnost soudní (trestní).

Soudy vojenské.

Soudy vojenské povolány jsou vynášeti na základě vojenského řízení trestního ve vojenských věcech trestních rozsudek nad vojenskými osobami, výjimečně též nad osobami civilními. Úřad soudce zastávají osoby vojenské.

I. Instance.

Vojenské soudní úřady spořádány jsou v trojí instanci. K stálým vojenským soudním úřadům první stolice počítají se: posádkové (garnisonní) v sídle každého vojenského teritoriálního velitelství, v pevnostech a jiných důležitých posádkách, námořnický soud v Pulji, gardové soudy a soudy vojenské akademie ve Vídni a v Novém městě za Vídni. Druhou instancí v míru a ve válce jest vrchní vojenský soud ve Vídni a třetí instancí jest nejvyšší vojenský dvůr soudní přidělený říšskému ministerstvu války. Nepravidelnými soudy vojenskými prvé instance jsou: vojenské soudy zřízené ve válce v poli, soudy vlajkové a lodní.

II. Soudní orgány.

K pravosudí ve vojsku povolán jest důstojnický sbor auditorů. Každý soud vojenský sestává z jednoho nebo více auditorů a z předsedy jakožto představeného soudu; druhdy bývají při rozsuzování účastny i osoby stavu vojenského. Generálové auditoři zasedají při nejvyšším vojenském dvoru soudním a při vrchním soudu vojenském; jeden generál auditor jest přednostou 4. oddělení říšského ministerstva války. Plukovníci auditoři činní jsou jako referenti při vrchním soudu vojenském, jehož přednostou jest generál; tajemníkem jest pak auditor. Způsobem stejným složen jest nejvyšší vojenský dvůr soudní.

III. Soudy vojenské pro zeměbranu.

Nad osobami ve svazku zeměbrany konají pravomoc v trestních věcech soudy vojenské utvořené dle předpisů platných pro vojsko řadové; členové soudů těchto jsou však vzati ze zeměbrany, v případě potřeby pak do soudů zřízených v čas války mohou povolání býti i příslušníci vojska řadového (válečného námořnictva). Zeměbraneckým soudům ve válce ustanoveným může býti též přiděleno trestní vyšetřování nad osobami podléha-